

Спорт Галичини: історичний календар

13 квітня

13 квітня 1891 року народився Кухар Тадеуш — видатний спортсмен, суспільний діяч, організатор спорту, функціонер, тренер, арбітр, член та активний діяч львівського товариства «Погонь», **чемпіон Австро-Угорщини та Польщі в легкоатлетичних дисциплінах, рекордсмен Польщі з бігу** (на дистанції 5 тис. метрів; 1912 р.), **футболіст, лижник, ковзаняр, ватерполіст** (учасник першого матчу з водного поло в Галичині 26 липня 1914 року).

Тадеуш Кухар – член унікальної спортивної родини, що прославила Львів, Галичину, Польщу – був найстаршим із шести братів. *Батько Тадеуша – Людвік – відомий кіномагнат, зокрема і в Галичині: наприклад, протягом 1913-1916 рр. був власником львівського кінотеатру «Лев» ("Lew") (під цією назвою заклад функціонував упродовж 1913–1931 рр.).*

Народився у Кракові. У Львові разом із родиною опинився 1898 року. За фахом – інженер, вищу освіту отримав у Львівській Політехніці (1909-1914).

Статус знаного, сильного та багатопрофільного спортсмена здобув ще перед I Світовою війною, зокрема – виступами (в якості півзахисника) за **футбольну дружину львівського товариства «Погонь»**, успіхами на легкоатлетичному майданчику: 1912 року п. Тадеуш навіть був кандидатом на участь в Олімпіаді 1912 року у Стокгольмі, але відмовився виступати під прапорами Австро-Угорської імперії.

Тадеуш Кухар - **чемпіон Австро-Угорщини та Польщі в бігу, спортивній ходьбі та багатоборстві, рекордсмен Польщі з бігу**. Брав участь у змаганнях з плавання, лижного та ковзанярського спорту.

Після I Світової війни проявив себе активним організатором та функціонером від спорту: брав дієву участь у роботі **Федерацій футболу Львівського округу та Польщі**, був одним із засновників низки спортивних організацій Польської держави, став **президентом 1-ї в історії незалежної Польщі спортивної Федерації, зокрема Федерації легкої атлетики** («Польські Звензек легко-атлетичний»; PZLA), створеної в жовтні 1919 р. За період керівництва Тадеуша Кухаря згаданою легкоатлетичною спілкою (до слова, перші кілька років від дати створення її штаб-квартира знаходилася

у **Львові**) організація стала членом міжнародної федерації легкої атлетики (ІААФ), було утворено 8 окружних Федерацій легкої атлетики в Польщі (зокрема і львівську), а також відбувся 1-й чемпіонат Польщі із зазначеного виду спорту серед чоловіків.

Упродовж 1920-х рр. Тадеуш Кухар кілька разів був **наставником національної збірної Польщі з футболу**, зокрема під його орудою збірна провела 7 міжнародних поєдинків – п'ять 1923 року (до слова, один з таких двобоїв відбувся у **Львові** – 2 вересня 1923 року: Польща – Румунія 1:1.), та по одному – 1925 та 1928 рр. Згодом п. Тадеуш повторно виступить ще в одному футбольному амплуа – амплуа функціонера, керуючи з 29 червня 1945 р. по 16 лютого 1946 р. Федерацією футболу Польщі.

Не зважаючи на доволі жорсткий фізкультурно-професійний робочий графік, Тадеуш Кухар знаходив час і для «неспортивних» інтересів, зокрема для «ділових візитів до кіно», продовжуючи таким чином справу свого батька: із 1926 р. був власником (у Львові) кінотеатру «Копернік», а від 1931 р. – разом із братом Владиславом Кухарем (теж видатним спортсменом, що мав прямий стосунок до Львова і Галичини) – був співвласником (окрім деяких інших осіб) кінотеатру «Атлантик» (примітно, що їхній батько Людвік Кухар упродовж 1913-1916 рр. теж був власником цього ж кінотеатру, але під попередньою назвою - «Лев»). Отож, Тадеуш (разом із братом) продовжив справу батька і у прямому (розвиваючи колишній родинний «бізнес»), і у переносному (вдосконалюючись у батьківській «професії», індустрії) значенні.

Тадеуш Кухар – **один із засновників НОК (Національний олімпійський комітет) Польщі**, був керівником олімпійських дружин Польщі на зимовій та літній Олімпіадах 1936 року у Німеччині (Берлін та Гарміш-Партенкірхен). Свого часу став суддею міжнародної категорії з легкої атлетики та плавання.

Із 1932 р. Тадеуш Кухар перебував у Варшаві, згодом обіймав керівні посади у державних структурах польської фізичної культури і спорту, **очолюючи** у 1936-1939-і рр. **«Державний Департамент фізичного виховання...»** (PUWiPW), а у 1946-1950-і рр. – **Головний комітет фізичної культури (GKKF)**.

Із 1960 р. (і до виходу на пенсію 1965 р.) Тадеуш Кухар **очолював Департамент спортивного будівництва**, будучи і тут «на своєму місці», адже відповідність займаній посаді підтверджувалася не лише неабияким спортивно-професійним досвідом, практикою, знаннями і авторитетом, а й набутим ще до I Світової війни (у

Львівській Політехніці) якісним дипломом інженера-спеціаліста зі спортивного будівництва. **Тадеуш Кухар – автор кількох праць** (1936 та 1959 роки відповідно) з **питань проектування і будівництва спортивних споруд**, а також - *власне «автор»* низки спортивних об'єктів Польщі, наприклад, «співтворець» одного зі стадіонів у Варшаві.

Тадеуш Кухар - учасник I та II світових воєн, полковник Війська Польського. Нагороджений низкою військових нагород, зокрема орденом «Virtuti Militari», Кавалерським та Командорськими Хрестами.

На пенсію вийшов 1965 року. Помер 5 квітня 1966 року у Варшаві.

Праці Тадеуша Кухаря:

«Budownictwo sportowe» (1936)

«Urządzenia sportowe – wytyczne do projektowania» (1959).